І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь... Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 139. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 2-го СЕРПНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, AUGUST 2, 1972 No. 139. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Вівторок, 1 серпня 1972

КРАЙОВА КОМІСІЯ ДЛЯ РОЗГЛЯДУ СТАНУ РОБІТНИЧИХ КОМПЕНСАЦІЙ передала висновки із своїх досліджень в окремому звідомленні для през. Ніксона і для Конгресу. У звідомленні стверджено, що виплачувані сьогодні робітникам працедавцями і забезпеченевими компаніями компенсації з таких причин, як поранення, непрацездатність чи смерть, незадовільні і їх розподіляються дуже нерівномірно і несправедливо. Комісія вимагає, щоб уряд і Конгрес провели в цій ділянці основні реформи.

СТАТИСТИКА ВИЯВИЛА, що кількість чужоземного населення в Ню Йорку зменшилася в 1970 році в порівнянні до 1960 року на 479 000 осіб. В 1960 році в Ню Йорку жило 3 785 000 людей чужоземного походження, або 49 відсотків населення цього міста, а 1970 році їх було вже тільки 3 306 000, або 42 відсотки всього населення. В тому ж часі кількість осіб карибського, середньо- чи південно - американського походження збільшилася з 211 000 до 455 000. До цього числа не включені порторіканці, які не рахуються до осіб чужоземного походження, що їх є в Ню Йорку 812 000, тобто на 200 000 більше, як в 1960 році. Видатно збільшилася в Ню Йорку кількість негритянського населення: з 1 088 000 до 1 668 000 осіб.

АСТРОНАВТИ З ЗАЛОГИ „АПОЛЛО-14" перевезли були із собою під час їх лету на Місяць в січні 1971 року без згоди і відома Крайової Адміністрації для справ аеронавтики і космічних дослідів 200 срібних пам'яткових медалів, що їх виготовила одна американська приватна фірма — Франклін Мінт у Філядельфії. 150 із цих медалів фірма дозволила заправити астронавтам для їхнього „приватного вжитку". Ні одного з них астронавти не продали.

МАЙЖЕ ПОЛОВИНУ ФОНДІВ РОБІТНИЧИХ СПІЛОК, загальну суму яких обраховують на 4.2 мільйона долярів, призначених на виборчу президентську кампанію, контролюють прихильники демократичного кандидата сен. МекҐоверна.

У БРИТАНІЇ ВИБУХ страйк портових робітників. Головною причиною страйку стала модернізація праці в британських портах з передачею транспорту розвантажених з кораблів товарів транспортовим фірмам, що їх робітники стали суперниками портових робітників. Уряд намагається мерщій довести до злагоди, щоб страйк не відбився на постачанні харчів.

СОВЄТСЬКИЙ АДМІРАЛ СЕРГЕЙ ҐОРШКОВ НАХВАЛЯВСЯ у статті у „Правді", що совєтські атомові човни з своїми далекосяжними торпедами, як теж інші совєтські військові кораблі у співпраці з летунством всилі знищити кожного агресора, який зважиться напасти на Совєтський Союз. Гошков чванькувато назвав совєтську морську фльоту найсильнішою у світі, забувши про американську.

ПРЕМ'ЄР БАҐЛАДЕШУ МУДЖИБУР РАХМАН ПЕРЕЙШОВ в одній клініці у Лондоні операцію сліпої кишки і жовчевого каміння. Операцію перевів лікар-хірург королеви Єлисавети. Стан здоров'я національного героя бенґальців задовільний — проголошував офіційний шпитальний комунікат.

ПРЕЗИДЕНТ ЛІБІЇ МУАММАР ЕЛЬ КАДДАФІ ЗАПРОПОНУВАВ президентові Єгипту Анварові Садатові унію тих обох держав. Для цієї справи вони відбудуть у Лібії нараду. Про характер тієї можливої державної унії нічого не сказано.

ЛІДЕР ПАЛЕСТИНСЬКИХ ПАРТИЗАНІВ ЯСІР АРАФАТ ПЕРЕВІВ довгу нараду з єгипетським президентом Анваром Садатом. Газети припускають, що предметом тієї наради була нова ситуація, яка склалася після того, як з Єгипту виїхали до СССР совєтські військові „дорадники" й совєтські літаки з їх залогами. Не відомо, чи в цій ситуації палестинські партизани посилять свою акцію проти Ізраїлю чи спримуть арабсько - ізраїльському замиренню на базі відкликання Ізраїлем своїх військ з арабських земель.

В Чадам у Канаді створено новий Відділ УНС

Організатор і члени управи нового Відділу УНС в Чадам. На фото (зліва): предсідник Відділу Дмитро Кіт, головний радний і обласний організатор Василь Дідюк, голова Контрольної Комісії всч. о. Є. Бобовник та фінансовий секретар Онуфрій Корпан. Немає на знимці заступника предсідника Михайла Яреми.

Чадам, Онтеріо, Канада (Н.Н.) — Після відповідної організаційної підготови та ширших громадських нарад з участю головного радного і обласного організатора Василя Дідюка в неділю, 16-го липня, тут уже 19-го липня відбулися основуючі збори нового Відділу Українського Народного Союзу, який одержав порядкове число 415, приймивши назву ім. Тараса Шевченка. До першого уряду нового Відділу були обрані: Дмитро Кіт — предсідник, Михайло Ярема — заступник предсідника, Онуфрій Корпан — фінансовий секретар. Контрольну Комісію очолив місцевий парох і довголітній член УНС всч. о. Є. Бобовник. Українська громада в Чадам не належить до великих кількісно, але завжди виявляла велике зацікавлення українськими проблемами та була активною. Створення в ній Відділу УНС напевно причиниться до її повної консолідації та пожавить її активність. Велику заслугу в організації нового Відділу УНСоюзу має справжній батько своєї громади, її парох всч. о. Є. Бобовник.

ІҐЕЛТОН ПОСЛУХАВ МЕКҐОВЕРНА І ЗРЕЗИГНУВАВ З КАНДИДАТУРИ НА ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА

Сен. Томас Іґелтон

Вашингтон. — Сенатор Томас Іґелтон послухав побажання сенатора Джорджа МекҐоверна, демократичного кандидата на президента, і зрезигнував з кандидатури на віце - президента, кажучи, що обстоюванням своєї кандидатури він не бажав би „поділити Демократичну партію". Причиною його резигнації була справа його нервової недуги, з якої він лікувався електричними шоками, в 60-тих роках, а виявлення ним же самим цієї його минулої недуги стало предметом завзятих дебат серед самих демократів, при чому голоси були поділені. Сенатор МекҐоверн, який початково „тисяча - відсотково" дальше обстоював кандидатуру Іґелтона, не зважаючи на виявлену ним минулу недугу, опісля змінив свою думку, побоюючись, що кандидатура Іґелтона могла б стати головним арґументом у виборчій кампанії, замість внутрішніх і зовнішніх політичних справ. Сенатор Іґелтон погодився зрезиґнувати з кандидатури на віце - президента під час спільної конференції у Вашингтоні в понеділок, 31-го липня. Опісля Іґелтон і МекҐоверн виступили на пресовій конференції, повідомлюючи про їх рішення. МекҐоверн також заповів, що він говоритиме про цю справу до народу під час його телевізійного виступу у вівторок, 1-го серпня, вечером. Під час пресової конференції сенатор МекҐоверн заявив, що не теперішній стан здоров'я сенатора Іґелтона є причиною його резигнації, а тільки дебати про його колишню недугу. Сам Іґелтон сказав, що він волів би залишитися кандидатом, але він не бажає ще дальшого поділу Демократичної партії, яка вже і так поділена. Справу нового кандидата на віце - президента має тепер вирішити Крайовий Комітет Демократичної партії, очевидно на пропозицію сенатора МекҐоверна. Рішення в цій справі буде винесене щойно за кілька днів, але вже тепер називається ряд нових кандидатів, між ними попереднього голову Крайового Комітету Демократичної партії, Лоренса О'Брайєна. Сенатор Іґелтон є в історії Америки першим кандидатом на віце - президента, що зрезигнував перед виборами.

У похороні сен. Еллендера взяв участь президент Ніксон і також сен. МекҐоверн

Гома, Луїзіяна. — У похороні померлого в суботу минулого тижня ц. р. демократичного сенатора Луїзіяни і голови Бюджетової комісії Сенату Аллена Джей Еллендера, який відбувся тут у понеділок 31 липня ц. р., взяли участь численні представники уряду і Конгресу ЗСА, в тому числі президент Ричард М. Ніксон та демократичний кандидат на Президента сенатор Джордж МекҐоверн. Під час похоронних обрядів обидва стояли оподалік від себе, наче не завважуючи себе. Відбувалися похоронні відправи в католицькій церкві св. Франціска із Салезу. Сенатор МекҐоверн сидів разом із сен. Едвардом М. Кеннеді з Массачуетсу та сен. Філіпом А. Гартом із Мишиґену. Крім през. Ніксона і його дружини в похороні брали участь, віце - президент Спіро Еґню з дружиною, як також демократичні і республіканські провідники Сенату і Палати Репрезентантів. Не брав участи у похороні сен. Томас Ф. Іґелтон, який щойно ж дня зрезигнував із демократичної кандидатури на віце - президента. Присутні на похороні мешканці міста Гома оплескували през. Ніксона і віце - президента Еґню. Прибуття і від'їзд сен. МекҐоверна відбувся непомітно. Померлий сенатор Еллендер, народжений католиком, перейшов згодом до Презбитерської Церкви, але ж похорон його відбувся у католицькій церкві і провів його католицький архиєпископ Ню Орлінсу Філіпп М. Ганнан.

„Лісові Чорти" відзначили своє 50-річчя Великою Племінною Радою

Клівленд, Огайо (амм). — Старшо-пластунський і сеніорський курені „Лісових Чортів" відзначили 50-ліття існування цього Пластового з'єднання Великою Племінною Радою на пластовій Оселі „Писаний Камінь" біля Клівленду. Було їх 113 (в цьому 41 старший пластун). Радили три дні, від 21 до 23 липня 1972 р. Першого дня, після відкриття нарад о год. 2-ій і короткого слова „Люципера", вислухано звітів й обрано нові курінні проводи. Переобрано вибраних перед роком, щоб дати їм змогу скінчити започатковані праці. Курінним УСП (Мефістом) є ст. пл. Данило Гусяк, Ню Йорк, курінним УПС (Сатаною) залишився пл. сен. Степан Щуровський, Детройт, а координатором обох куренів (голова Коронної Ради) пл. сен. Атанас М. Мілянич, Ню Йорк. Суботу, 22 липня 1972, день заснування куреня (1922 р. на мандрівці в Карпатах до Дзвінки, з-під печер Розгірча, Бубнища й Уріча, — присвячено романтичному церемоніялові і плянам праці на будуче. Після польової Св. Літургії, що служили два члени куреня, пл. сен. о. Іван Прокопович і пл. сен. о. Степан Сулик, в каплиці, серед лісу — засіла братія до святкового сніданку. За президіяльним столом сиділо 13 осіб. Тільки було засновників куреня 1922 р. З них у живих шість, а присутніх на Раді було три: перший курінний і постійний голова Племени — „Люципер" — пл. сен. Ярема Весоловський з Торонта, перший суддя Куреня — „Маршалок" — пл. сен. Петро П'ясецький і пл. сен. Степан Салик. Тринадцятку доповнили обидва капеляни й керівні члени куреня та представник 37 членів Куреня з Австралії. В церемонії відкриття вплетена була коротка програмова доповідь „Слона", закінчена відспіванням гимну Куреня. До слів гимну, які був написав 50 літ тому: „Прапоре наш — вітри в нас могутні . . . , нам вказуй тин!" — доповідач з'ясував, що головним завданням куреня, як і всього Пласту, є

(Закінчення на стор. 3-ій)

Переговори у Москві не довели до підписання торговельного договору ЗСА і СССР

Москва. — Довгогодинні переговори, що їх вів із совєтськими проводирями американський секретар торгівлі Пітер Петерсон впродовж свого 10-тиденного перебування у Москві, не довели до сподіваного підписання широкого торговельного американсько - совєтського договору. Совєти сподівалися, що отримають за тим договором довготерміновi кредити з правами найбільш уприві- лейованої сторони, як їх мають американські союзники, та що, зокрема, Америка інвестуватиме свої капітали й технічний вивід в експлуатацію природних земних багатств на Сибірі. Петерсон переговорював не тільки з совєтським міністром для справ закордонної торгівлі Ніколаєм Патоличевим, але й їздив на Крим на 4-годинну розмову з совєтським партійним шефом Леонідом Брежнєвим. За головну причину невдачі подається брак згоди щодо заплати Совєтами воєнного довгу супроти Америки з часу останньої світової війни. ЗСА вимагали спершу звороту 1-го більйона долярів, себто одної десятої частини того, що Москва насправді отримала була в грошах і доставах. Совєти погоджувалися звернути спершу 300 мільйонів, опісля буцім-то дійшло до порозуміння щодо суми 500 мільйонів, але Совєти погодилися заплатити тільки 2 відсотки від тієї суми, а ЗСА вимагали 6 відс. Дальші переговори вестиме покликана до життя під час перебування президента Ніксона у Москві мішана Американсько-совєтська Комісія. Деякі коментатори вважають, що американський Уряд не квапиться з підписанням того договору, коли кремлівські володарі не роблять належного натиску на в'єтнамських комуністів, щоб вони цілово переговорювали про мир у В'єтнамі.

Ніксон буде нараджуватись з прем'єром Японії про політику супроти Китаю

Вашингтон. — Президент Ніксон запросив нового прем'єра Японії ц.р.Загально вважають, на зустріч на Гаваях наприкінці серпня ц. р. За твердженнями газет, обидва названі державні мужі будуть нараджуватися в першу черґу над політикою супроти Комуністичного Китаю. Названий новий прем'єр Японії, 54-річний Кукуї Таната, зараз після приходу до влади після свого попередника Ейсаку Сато заповів покращання взаємин з комуністичним Китаєм, як свою найпершу ціль, і прийняв запрошення від Чу Ен-лая прибути до Пекіну під кінець цього вересня чи в жовтні ц. р. Загально вважають, що Кукуї Таната погодиться на відновлення повних дипломатичних взаємин між Японією і Комуністичним Китаєм на базі визнання Японією комуністичного режиму в Китаї та зірвання з нею дипломатичних взаємин з Вільним Китаєм. Однак Японія хоче зберегти з Вільним Китаєм з його осідком на Тайвані (Формозі) торговельні зв'язки і це найбільша трудність, як примирити ці дві справи. Факт, що президент Ніксон запросив японського прем'єра на поважну нараду зараз у два тижні після його приходу до влади і готовість Ніксона виїхати назустріч японському прем'єрові на Гавайські острови вважають за доказ бажання ЗСА зберегти якнайкращі союзницькі зв'язки з Японією.

Совєтські впливи в арабському світі впали до найнижчого рівня

Вашингтон. — Совєтський Союз видатків на будову Асванської греблі в Єгипті один більйон долярів і на військову допомогу після програ Єгипту у війні проти Ізраїлю в 1967 р. круглo 5 більйонів дол. Тому не можна твердити, що Совєти втратили зовсім усі свої впливи в Єгипті, але вони впали до найнижчого рівня — в Єгипті й інших арабських країнах, передусім в Лібії та Судані — повідомляє добре поінформований т и ж н е в и к „ЮС Ньюз енд Ворлд Ріпорт" з 31 липня ц. р. у статті „З приводу великої совєтської невдачі на Близькому Сході". Єгипетський президент Анвар Садат тому рішив відіслати до СССР совєтські війська, стаціоновані в Єгипті, що визнав „безварітєсні, їхньої приявности". Мовляв: без модерної офензивної зброї, яку Совєти обіцяли були дати Єгиптові та згодом відмовились доставити її, Єгипет не всилі розпочати війну проти Ізраїлю. Тепер, коли не буде совєтської летунської охороне, Ізраїль зможе робити глибокі рейди на єгипетську територію. Але ароганція москалів надокучила єгипетським арабам: навіть голова єгипетського летунства не мав права вступу до совєтської військової бази в Єгипті без совєтської перепустки. Проте та невдача Москви має також добру сторону для неї: Совєти позбулися загрози ударитись із ЗСА у випадку нової єгипетсько - ізраїльської війни. Єгипетський президент Анвар Садат прийшов до переконання, що президент Ніксон і кремлівські лідери погодилися обмежити доставу зброї країнам Близького Сходу — читаємо у тому американському часописі.

Черговий суд над прихильниками Дубчека в Празі почався в супроводі демонстрацій

Прага. — Започаткований тут у понеділок 31 серпня судовий процес проти ще одної групи співробітників і прихильників колишнього провідника чехословацької комуністичної партії Олександра Дубчека проходив під знаком демонстрацій невеликої групи їхніх симпатиків. Перед відкриттям процесу, в час, як підсудних переводили коридором до судової залі в місцеву празьку суду, яких 25 ліберально настроєних чехів влаштували їм манифестаційну овацію. Перед тим, ця група, намагаючися пройти до судової залі, мала сутичку з поліцією, що прогнала їх з передсінку, де чекали родини підсудних, одиноко допущені на процес. В переговорах з поліцією демонстранти, в тому числі й колишні видатні комуністичні діячі в добу „Празької весни", домагалися відкритого суду для підсудних і допущення їхньої групи на судову залу, мотивуючи це своїми конституційними правами. Поліціянти відмовлялися дискутувати про ці справи. Судженнєх тепер підсудних очолює д-р Мілян Губл, колишній президент Академії політичних наук Комуністичної Партії Чехо-Словаччини, обвинувачений у „підривній діяльності проти рес-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ТАРАС ШМАҐАЛА І БОГДАН ФЕДОРАК ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ВАЖЛИВИХ НАРАДАХ У БІЛОМУ ДОМІ

Вашингтон. — В середу, 19-го липня, тут з ініціятиви Білого Дому відбулися в Блер Гавзі важливі інформаційні наради, в яких взяло участь 17 осіб, в тому двох українців: Тарас Шмаґала і Богдан Федорак. На нарадах з Уряду були приявні: секретар праці Джеймс Гаджсон, секретар транспорту Джан Волпе, військовий асистент Президента генерал Александер Геґ та асистент персоналу в Білому Домі Майкл Балзано. Громадський сектор, крім названих українців, репрезентували на цій конференції представники зорганізованого робітництва та по одному представникові польської, мадярської, італійської, чеської, словацької та кубинської етнічних груп. Конференція тривала від год. 6:30 до 11-ої вечора. Під час конференції представники Уряду висловлювали впевненість, що зміна американської політики відносно червоного Китаю та відвідини Президента в Москві, Києві і Варшаві дадуть адміністрації президента Ніксона кращі можливості заступатися за інтереси поневолених народів. На запит українських представників, чому так мало подано про відвідини президента Ніксона в Києві, було вияснення, що „на вершинах було в цій справі позитивне рішення, але адміністративний апарат не дописав". У справах внутрішньої політики виявлено турботу Уряду проблемами меншин та присвячено багато уваги вкладові етнічних груп в культурну мозаїку Америки. Представники поодиноких груп зі свого боку жалілись на брак урядових чи інших фондів, які допомогли б цей вклад зберігати і вишукувати та про нього інформувати. Дебатовано про можливість створення окремої комісії, яка простудіювала б способи розподілу фондів із схваленого недавно Конгресом закону про етнічні студії, щоб вони справді були використані на етнічні, а не расові цілі. Секретар Гаджсон, який проводив нарадами, висловив опісля вдоволення з перебігу дискусії та виявив бажання Уряду скликати подібні наради частіше.

Реасумуючи перебіг цієї конференції, її українські учасники стверджують:

1. Хоча наради відбувалися в році виборів президента країни, вони в жадному разі не мали характеру „виборчої кампанії".

2. Справи, що були на порядку нарад, не є нові, але це вперше обговорювано їх на високому рівні між представниками Уряду та поодиноких груп громадянства.

3. Відчувалося схожість думок і багато солідарности між представниками зорганізованого робітництва та етнічних груп. Представники професійних спілок твердили, що це самозрозуміле, бо 75 відсотків їхнього членства є з різного етнічного походження.

4. Всі проблеми, включно зі справою поневолених народів, дебатовано дуже відкрито, а під час дебат, як у внутрішніх так і закордонних справах, часто згадувано українців і Україну.

Вашингтонський протестантський журнал попередив туристів, що в СССР є не лише російська мова

Вашингтон. — „Християни, відвідуючи Совєтський Союз, вважають чимось самозрозумілим, що туди треба брати примірники св. Письма із собою в російській мові, а насправді російська мова — це тільки одна з мов, якими користуються в СССР", сказано в протестантському релігійному журналі „Християнство сьогодні", ч. 2/1972, що виходить у Вашингтоні. „Якщо такі християни поширюють св. Письмо російською мовою в околицях в СССР, де домінує інша мова, то вони, хоч і несвідомо, допомагають в русифікації, яку підтримує Кремль, але проти якої боряться совєтські совєтські меншини". Крім того, у вістці наведено приклад, як було перевезено до СССР релігійні платівки та Біблії. Їх взяла з собою група студентів з університету євангеліста О. Робертса в Тулсі, Оклагома. Студентів затримали на 6 гг. працівники совєтської митниці, відібрали у них літературу і платівки російською мовою. Але один із студентів мав схованих 12 Біблій та дві релігійні платівки, яких митники не помітили, і потім він роздав їх між „протестантами" в їхніх церквах у Ленінграді і в столиці України Києві. Власне, після згадки про Україну, журнал зазначив, що російська мова — це не єдина мова в СССР та згадав про боротьбу народів проти русифікації.

Танцювальний ансамбль „Лиман" виступить цієї суботи на Союзівці

Сцена з виступу танцювального ансамблю „Лиман"

Союзівка, Кергонксон. — Атракцією концерту на цій оселі Українського Народного Союзу в Кетскільських горах в найближчу суботу, 5-го серпня, буде виступ танцювального ансамблю „Лиман" з Пассейку під керівництвом Романа Стеткевича. Концерт відбудеться, як звичайно, в охолоджуваній штучно концертовій залі „Веселки" і в його програмі, крім ансамблю „Лиман", виступить також вокальний ансамбль Союзівки під керівництвом В. Добущака і Оксани Бобрич. Конферансьє вестиме Володимир Гентиш і Аня Дидик. Після концерту — забава з танцями. В неділю, 6-го серпня, відбудеться виставка праць мистця Якова Гнідовського, який ввечері говоритиме про техніку його деревориту.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Політика без ферій

Хід подій літом 1972-го року доказав ще раз, що у політичному житті великих народів і широкого світу рідко бувають „ферії" у розумінні відпочинкової перерви. Деякі події, що сталися в минулих тижнях, в яких спека й вологість — не лиш в ЗСА, але й деяких інших країнах — чергувались із зливними дощами, важливі своїми наслідками на далеку майбутність.

Центральною такою подією в Америці була конвенція Демократичної партії з вибором її кандидатів на президента і віце - президента З'єднаних Стейтів. Виявлення історії нервового заламання в минулих роках сенатора Тома Іґлтона, кандидата на віце-президента, привело до його резиґнації.

В Совєтському Союзі не припинилось переслідування українських інтелектуалістів з новими процесами і засудами. В ЧССР переводять далі процеси проти колишніх однодумців Александра Дубчека.

Великою подією було відіслання до СССР Єгиптом совєтських військових „спеціялістів і дорадників", включно із стаціонованими на території Єгипту совєтськими летунськими ескадрильями і їх пілотами. Це зактуалізувало знову проблему замирення на Близькому Сході й кинуло жмут світла на тайні наради Ніксона у Москві.

У Північній Ірляндії замість сподіваного замирення прийшло до загострення братовбивчої борні із новими труднощами для Британії, яка сподівалась була відкликати з Північної Ірляндії вислане туди для „заспокоєння" країни військо, а була примушена побільшити його.

Немає літніх ферій і на Далекому Сході. Зміна особи прем'єра в далекій Японії відкрила шлях до її злагоди з найближчим сусідою на азійському континенті, комуністичним Китаєм. Ця справа, поруч із американсько - японською торгівлею, буде предметом нарад Ніксона і нового прем'єра Японії Танато на Гаваях наприкінці серпня ц. р.

Життя не знає перебоїв, не знає відпочинку, застою. Події можуть розгортатися швидшим або повільнішим темпом, але ніколи не припиняються. І вони стоять одні з одними у тісному однаково хронологічному, часовому, як прагматичному, сутньому зв'язку, записуючись у книгу історії людства.

В тому й різниця

У ЗСА судили недавно протягом кількох тижнів американську комуністку негритянку Анджелу Дейвіс, обвинувачену в переданні зброї в'язням на судовій залі, внаслідок чого згинуло кілька осіб, в тому й один суддя. Комуністи і їхні поплентачі у ЗСА і зокрема ж комуністичні режими поставили були на її оборону усі свої пропаґандивні апарати й засоби. Сипалися листи і телеграми до през. Ніксона, американського Уряду і Конґресу, відбувалися і тут і поза залізною занавісою протестні демонстрації. На процес Анджели Дейвіс були допущені пресові кореспонденти з усіх країн світу, в тому й навіть із СССР. У висліді основного розгляду справи американським судом і недостатности доказів Анджела Дейвіс була звільнена, не зважаючи на те, що в умовах совєтського чи будь-якого іншого комуністичного режиму була б розстріляна.

Майже одночасно із процесом Анджели Дейвіс або ж вже після його закінчення почалася серія судових процесів і в Україні і в Чехо - Словаччині. За саму тільки т. зв. „антирадянську агітацію" в Києві був засуджений Данило Шумук до 10 років ув'язнення і 5 років заслання, після нього за такий же „злочин" були засуджені до 5 років ув'язнення Олександер Сергієнко і Володимир Рогицький, у Львові килимарка Стефанія Шабатура, і в Івано-Франківську до 3 років молодий поет Тарас Мельничук. Суди, як звичайно, були закриті, чужоземних кореспондентів взагалі на залю не допустили. Відбулася останнім часом також низка судів над колишніми „дубчеківчями" у Празі, обвинуваченими в такому „злочині" як поширювання летючок із закликом реалізувати признану конституцією свободу виборів. Усіх їх позасуджувано на ув'язнення від 2 до 6 років. На їхні процеси не допустили нікого.

З приводу цих останніх судів празька підпільна група „Громадський рух за свободу" опублікувала відкритого листа до Анджели Дейвіс з проханням виступити на оборону суджених промосковським режимом Гусака комуністів. „Ваша перемога проти, здавалося б, всемогутньої, ароґантної бюрократичної машини . . . є для нас джерелом інспірації в нашій власній боротьбі . . . Але ж суджені сьогодні в Празі, не можуть мати, так, як мали Ви, моральної і матеріяльної підтримки від їхніх земляків, бо будь-який вияв симпатії до суджених . . . матиме у своєму наслідку поліційні репресії у відношенні до таких симпатизуючих".

У приведених прикладах уся різниця між свободою і демократією тут у вільному світі і між „народно-демократичним соціялізмом" під комуністичними режимами.

В. Ткач

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА І ПЕКІН

Вже від довшого часу поміж Західньою Німеччиною і червоним Китаєм існують досить жваві торговельні взаємини. Проте, не було ані дипломатичного зв'язку, ані якихось поважніших політичних контактів. Якщо Пекін і раніше виявляв зацікавлення у встановленні більш нормальних зносин з Бонном, то цей останній відносився до цієї справи обережно. Здержливість Бонну пояснювалася двома причинами: поперше, більш чи менш приязними відносинами поміж червоним Китаєм і комуністичною частиною Німеччини; подруге, наставленнями ЗСА, які відносилися до Пекіну більш, ніж „холодно".

Але з часом ці справи змінилися. Пекін, після напруження поміж ним і Москвою, зустрів у Східній Німеччині найбільш ретельного послідовника московської антикитайської лінії, а китайська подорож президента Ніксона проклала шлях до Пекіну і всім союзникам Америки. Тепер прийшов час, як виглядає, на Західню Німеччину.

Як перший західньонімецький політик після війни, до червоного Китаю полетів 13 липня ц. р. на двотижневу візиту голова парляментарної комісії для зовнішніх справ Гергард Шредер. Його запросив китайський Інститут для зовнішніх справ, а тому треба вважати, що Пекін був зацікавлений у цій подорожі. З другого боку треба підкреслити, що Шредер не полетів до Китаю в ролі урядового представника: він належить до визначних діячів християнсько-демократичної опозиції до соціялістично - л і берального уряду Брандта і він є колишнім і правдоподібно майбутнім (якщо опозиція виграє у передчасних парляментарних виборах, що відбудуться либонь восени, чи в грудні цього року, як наслідок внутрішньої політичної ситуації в Західній Німеччині) міністром закордонних справ.

Шредера прийняли з підкресленою ввічливістю. Він кілька разів конферував з заступником китайського міністра закордонних справ й іншими високими урядовцями і двічі був прийнятий прем'єром Чжоу Ен-лаєм. Після цих розмов Шредер заявив, що саме тепер, на його думку, є догідний момент на виміну амбасадорами поміж обома державами і що нав'язання дипломатичних зносин з червоним Китаєм є дуже важливим для Німецької Федеративної Р е с публіки. Після Пекіну Шредер у спеціяльно для нього відведеному китайському літаку полетів відвідувати різні китайські провінції.

Обставини подорожі Шредера мають у собі деякі знаменні риси. Перш за все це те, що він належить до опозиції, яка була проти договорів Бонну з Москвою і Варшавою. І коли опозиція під час довгих дебатів відносно згаданих договорів висувала потребу одночасної нормалізації відносин не тільки з СССР, але й з червоним Китаєм, то уряд Брандта вважав цю справу „передчасною", а, властиво, не хотів швидкими своїми розмовами з Пекіном знеохотити Москву. І тепер відомості з Бонну свідчать про те, що тамошні урядові кола зовсім не захоплені успіхами Шредера, вважаючи за більш важливу розбудову взаємин з СССР і його сателітами. Але про подорож Шредера вже пишуть деякі західньонімецькі газети, що вона з інформаційної перетворилася своїми наслідками в „місійну", тобто відкриває можливості до повної нормалізації поміж Бонном і Пекіном. І тому ясним є, що опозиція використає цю справу в майбутніх виборах, закидаючи її занедбання урядові Брандта. Це, безумовно, зручне передвиборче потягнення опозиції, якій урядові кола закидають, що вона не може нічого протиставити т. зв. східній політиці Брандта.

Цікаво, що, як виходить з дописів кореспондентів з нагоди подорожі Шредера, в Пекіні незадоволені тим, що Брандт не переслав через Шредера жадного звернення до китайського уряду, як і взагалі тим, що Брандт, занадто зайнятий своєю політикою супроти СССР, поставив справу нормалізації відносин з Китаєм на друге місце. І якщо Шредер у своїх заявах, зложених в Китаї, натякає, що нормалізація відносин може бути здійснена в кінці цього року, то це явна алюзія на майбутні вибори, після яких, може, це, властиво, він, Шредер, буде керувати зовнішньою політикою Бонну.

Одначе, найбільш варто підкреслити ту обставину, що подорож Шредера викликала явне незадоволення, а то й занепокоєння, в Москві і серед її сателітів. Критичні зауваження подала болгарська („Заходи Шредера не є корисні для міжнародної співпраці, миру і приязні поміж народами"), польська (газета „Слово повшехне": „... Китай не бажає відпруження в Европі. Китай воліє, щоб у грудневих виборах виграла християнська демократія... Якщо Шредер матиме якісь значні здобутки, то це буде козирем для християнських демократів у близьких виборах") і, врешті, совєтська преса. „Літературная газета", в зв'язку з візитою Шредера в Китаю і такою ж недавньою візитою французького міністра закордонних справ Шумана, пише, що „шлях, на який Китай штовхає народи Европи, є слизький і небезпечний". А-ле найбільше розхвилювалися московські „Ізвєстія". Заявляючи, що візита Шредера „в жадному разі не служить міжнародному відпруженню і тим позитивним тенденціям, які стали можливими в Европі після московського і варшавського договорів", „Ізвєстія" звинувачують німецьких християн-

(Закінчення на стор. 4-ій)

В. Чапленко

ДЕ ДІВСЯ О. СМОТРИЧ? І ХТО ВІН?

В історії нашої післявоєнної еміґраційної літератури можна сконстатувати, що чимало талановитих письменників та поетів з молодшого покоління якось позникали, позамовкали чи невідомо де поділися. Одним із таких незрозуміло чому замовклих чи зниклих письменників є (чи був) Олександер Смотрич. Він друкувався досить часто, якщо не помиляюсь, до 1957 р., а потім зник, як у воду впав. Можна думати, що він живий, — але що з ним і де він, я не знаю. Та нещодавно, п е реглядаючи річники торонтського журналу „Нові дні", я виявив чимало його творів, а прочитавши їх, я зацікавився всією його творчістю. З Романенчукового видання „Українська книга", ч. 5 за цей 1972 р., я довідався, що 1947 р. в м. Ганновері, в Німеччині вийшла збірка його новель „Ночі", вона тоді до мене й не дійшла, та й взагалі я її ніколи не бачив.

Уперше звернув мою увагу на О. Смотрича „небіжчик" Юрій Шерех. А сталося це досить химерним робом. Бувши критиком, Юрій Шерех спочатку оцінював мою творчість як таку, без порівнювання (не на мою, звичайно, користь) із творчістю інших письменників. Писавши про нашу прозу, він інколи ставив мене мало не на другому місці після творчости голови „МУР"-у Уласа Самчука і цілком позитивно поцінував мою першу на еміґрації видану друкарським способом збірку оповідань „Муза". Та після того, як я не згодився з його патетичним поцінуванням Осьмаччиного „Старшого боярина", в якому йому причулися „дзвони, що гудуть над Україною", він почав мою творчість „порівнювати". От ув одній своїй доповіді конференції „МУР"-у він сказав, що „воліє прозу Андрія Головка (мавши, либонь, на увазі його повість „Бур'ян"), а не Чапленкову (пригадую це приблизно з пам'яті). А в одній своїй друкованій статті він написав, що гумор у Чапленка гірший, ніж у Смотрича (це також пригадую з пам'яті). А що в мене гумор як такий ніколи не був самоціллю, я ним користувався лише тоді, коли цього вимагав характер твору, а крім того, я завжди радів, як появлялося щось цікаве в нашому письменстві, то я й не побоявся „конкуренції" збоку О. Смотрича, ба й навпаки — я зацікавився його творчістю.

Зрештою, як побачимо далі, його твори не такі вже й гумористичні.

Першою новелею О. Смотрича, з якою я ознайомився, був „Гавкун", надрукований у журналі „Арка", ч. 3-4 за 1948 р., що її редаґував Ю. Шерех. Це історія ревнощів міського типа Васьки, що приревнував свою дівчину до вчителя співу, якого цей ревнивець і назвав „гавкуном". Та дівчина виступала в клюбі як „самодіяльна" співачка, у цьому їй допомагав той „гавкун", і це стало підставою для ревнощів. Під час концерту Васька побив того вчителя, а дівчина внаслідок такого прилюдного скандалу отруїлася. Як бачимо, це трагічне оповідання, і з огляду на цей зміст навіть чудернацький українсько - російський жаргон Васьки не викликає сміху. Це швидше похмура річ у дусі новель Василя Стефаника, ніж гумореска. Вона й з боку форми нагадує новелі В. Стефаника: якнайбільшою мірою стисла, сконденсована в тексті, побудована як монолог підпилого Васьки. Але водночас „духом" своїм ця новеля, як і всі інші Смотричеві твори, дуже відмінна від Стефаникових творів, — цей „дух" походить, як побачимо далі, з іншого джерела.

Така сама трагічна змістом новеля „Дитяче", побудована як „чистий" діялог, без жадної авторської ремарки (її й можна назвати „діялогом"), надрукована в 48 числі журналу „Нові дні" 1954 р. Це розмова двох незнайомих хлопчиків — сина „капітана безпеки", що сам себе (цей хлопчик) називає „революціонером Петровичем Тузиком", та лікаревого сина Нусика, восьмирічного й молодшого за першого. Той перший хлопчик, як старший і свідомий уже важливої ролі в „радянській" дійсності свого батька, вихваляється тим, що його батько „може, кого хочеш застрілити", а одному „попові" він вискуб бороду, „по волосинці" після того, як той сказав, що без волі Божої в нього не випаде й волосинка з бороди. Другий, ще несвідомий трагічного становища своєї родини, виявляє всі „секрети" цієї родини, — що його дід був генералом, що його баба мала в місті п'ять будинків (а тепер вони живуть у колишній стайні), що його мати поховала (а не викинула) ікони, що його дядько Костя, що тепер працює кочегаром, був священиком і його охристив, що чоловіка його тітки Асі розстріляно через те, що він „не вмів тримати язика за зубами". Хоч автор не подає ніякого „коментаря" до цього діялогу, але читачеві ясно, що внаслідок цієї розмови двох хлопчиків над родиною меншого хлопчика нависла страшна небезпека. Це дуже сильний твір, сказати б, трагедія розміром на півтори сторінки.

Надзвичайно глибока у змісті новеля „Початок". Це нічна розмова вагітної молодої жінки, що сподівається першої дитини, з своїм чоловіком. Її турбує проблема їхніх майбутніх відносин із своїми дітьми, тривожним прообразом яких (відносин батьків із дітьми) є їхні, цього молодого подружжя, відносини з її старим батьком та з його старою матір'ю. Ця жінка свідома того, що вони жорстоко ставляться до своїх старих, але вмотивовує це тим, що ті старі стали „диваками". Вона каже: „Ну, скажи, хіба вони не диваки? Адже мій батько до незручности дивак. Сама його ма-

(Закінчення на стор. 4-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: д-р Михайло Данилюк

ШТУЧНЕ СЕРЦЕ

Недавно дослідники з Інституту Серця і Легень у Вашинґтоні подали вістку, що вони вже мають готовий модель штучного серця, а медична література оприлюднила деталі та фотознімки цього нового досягнення медицини і техніки.

Винахід, фактично, має два різні моделі штучного серця, яке зроблене із пляститки і металу. Один модель — це допоміжна помпа або, сказати б, асистент серця. Цей модель не замінює повністю цілого людського серця у кровоносну систему. му серцю краще працювати. Цю помпу підключають до лівого шлуночка серця, а вона переганяє кров із кволого чи пошкодженого серця у кравоносну систему. Більше складний модель — це вже повністю нове механічне серце, яке можна вставити замість природнього. Це штучне серце складається із чотирьох комор, які приймають і відсилають кров так само, як і природнє серце. В цей модель також вбудований мініятюр - ний компютер, який достосовує швидкість ударів штучного серця до фізіологічних потреб організму, прискорюючи або сповільнюючи ритміку штучного серця від 50 до 120 ударів на хвилину.

Двигуни, які постачають енерґію для руху допоміжної помпи - асистента або цілого штучного серця, можуть бути різними, а з них в стадії експерименту два цікаві види. Один — простіший, бо джерелом енергії є електрична батерія вбудована у механічне серце, яку можна зарядити через проводи, що виходять під шкірою назовні. Інший — складніший двигун. Він вшивається у черево окремо від штучного серця, а джерелом енергії є мініятюрна атомова станція із мінімальною частинкою плютонію 238, який огріває кілька краплин води до ступеня пари, яка у свою чергу йде вбудованими проводами до штучного серця у грудній клітці і там його порушує. Відповідний охолоджувач, вбудований у серце, скроплює пару назад у воду, вона повертається в атомову станцію, огрівається знов у пару та повертається назад у серце для продовження праці.

Д-р Купер, директор Інституту, заявив на конґресі кардіологів, що обидва моделі вже перейшли іспити на тваринах, з чого штучне серце виказалось працездатним на 75 тваринах. Він передбачає, що за яких чотири роки асистент серця і повне механічне серце буде готовим для випробування на людині. Це, на думку багатьох фахівців, може розв'язати важку проблему перещеплення природнього серця з людини на людину, яка натрапляє на численні біологічні й етичні перешкоди. При успішному завершенні цього винаходу в ЗСА передбачується біля 32 тисячі кандидатів річно на штучне серце, коли природнє серце ушкоджене до меж повної непрацездатности.

Людям із найбільшою фантазією колись це навіть не снилось, що людське серце можна замінити апаратом. Звичайно, ця проблема не буде такою легкою, як видасться ентузіястам на початку. Вона вже й тепер починає набирати дискусійного характеру в етичній площині, але залишається фактом те, що робиться ще новий крок у знайденні нових методів для покращання здоров'я, продовження життя людини. Справді, що буде наступним у людській винахідливості?

Новий антибіотик

Недавно на конґресі Американських Товариств Експериментальної Біології оприлюднено результати в ділянці дослідів над вірусами, а особливо у боротьбі із вірусовими інфекціями. Виявлено, що винайдено новий свого роду антибіотик, який відкриває нове вікно в лікуванні інфекційних недуг вірусового характеру. Синтетичний медикамент, який названо „Вірозоль", виказав спроможність контролювати інфекції деякими групами вірусів.

Як відомо, в медицині існують численні антибіотики, які спроможні нищити бактерії, бацилі та інші одноклітинні мікроорганізми, але до цього часу віруса неможливо було знищити будь-яким антибіотиком. Різні вірусові недуги можна було контролювати вакцинами та різнородними імунізаційними засобами, як, наприклад, віспу, кір, поліомієліт тощо, але коли вже людина дістала вірусову інфекцію, її не можна було спинити, а єдиним рятунком було природнє видужання.

Нове відкриття антивірусового ліку — це справді подія, що може стати початком нової епохи в лікуванні інфекційних недуг. Відкритий лік уже перейшов численні досліди на тваринах, виказуючи особливу силу в контролі лікування деяких видів вірусів, а серед них окремих видів вірусів інфлюенци. Дослідники думають, що антивірусові ліки будуть незабаром вживатись в лікуванні інфекцій у людини.

Наша пошта

ВП П.С., Трентон. Про отруєння оливом ми вже писали. Воно особливо грізне для дітей, бо в них можливий розвиток умової недостатности. По лінії збереження населення від отруєння оливом якраз пішли державні чинники, зажадавши від автової індустрії конструкції нового мотору, який би працював на чистішій бензині без додатку олива. Обраховано, що в ЗСА лише автомашини випускають річно в атмосферу 200 тисяч тон олива.

ВП І.Г., Рочестер. З будь-якими ліками на тиснення крови не експериментуйте самі, припускаючи, що частіші візити у лікаря — зайві. З тиском і недугою серця, про які нам пишете, навіть додаткові візити не є зайвими, бо вони поважні. Ліки, які вживаєте для тиснення — модерні і добрі, але без контролі можуть дати небажані ускладнення.

ВП Читачі: На деякий час перериваємо нашу колюмну, і повернемось до неї після вакаційного періоду. Бажаємо всім доброго літа.

Ольга Приходько

З МОРЯ ЖИТЕЙСЬКОГО...

Розповідь з часів старого Поділля

(16)

Але відомо, що нема щастя без тіні. Так і на блаженне існування пані Амалії згодом упала тінь. Виглядала ця тінь досить імпозантно.

Була це висока, огрядна, старенька пані з добродушним, але авторитетним поглядом, одягнена в темне старосвітське вбрання, яка неочікувано з'явилася в домі. Амалія не могла з нею порозумітися, бо ця пані німецької мови не розуміла. Взагалі становище цієї пані в домі було для пані Амалії цілком неясне. З одного боку вона трималася у відношенні до панства як служка — низько кланялась, цілувала руку, а з другого боку всі слуги ставилися до неї з великою пошаною. З її появою в домі з'явилося над колискою дитини Розп'яття, а на стінах дитячого покою два образи: на одному світла постать Христа, що стишує бурю на морі, на другому — янгол-хоронитель, що здержує дитину над проваллям. На думку пані Амалії, стіни дитячого покою мусіли бути вільними від усяких прикрас, але з обережности вона змовчала.

Чужа пані часто несподівано, особливо вночі, з'являлася в дитячому покої, сідала в кутку на крісло, яке задля неї було там поставлене, тихо перебирала вервицю, хрестила дитину і зникала. „Це контроля!" — з подратованням думала пані Амалія і ображалась. Коли дитинці бувало особливо зле, чужа пані майже ввесь час сиділа в своєму кутку, молилася, зідхала, часами плакала. „Як стара парка пряде нитку життя цій дитинці", — думав собі доцент.

Коли одної ночі стан дитини здавався цілком критичним, припадок слідував за припадком, доцент чатував на поготові з бальоном кисню в сусідній кімнаті, коло нього „фройляйн" нагрівала сухі компреси, пані Амалія ті компреси безперервно вимінювала і стежила і стежила за пульсом, прийшла й чужа пані, принесла свічечку, мисочку з свяченою водою, пучечок якогось ароматного сухого зілля, восковий хрестик і все це поклала на столик коло дитинки. Пані Амалія бачила, як старі руки при тому трусилися, а старі очі були повні сліз. Зиґмунд сидів з низько опущеною головою в другому кінці кімнати і, здається, всього того не помічав. На щастя, свічечка не була засвічена, бо тоді Амалія вибухнула би негайно, а так вона побігла до доцента і з обуренням оповіла про ці заходи.

— Лишіть їх то все робити, — тихо відповів доцент, — це інші люди, це інша віра, не сміємо до того мішатися.

Повернувшись на своє місце, Амалія помітила, як стара жінка поцілувала плече, а потім сумно схилену голову Зиґмунда. „Це певно якась їхня родичка, — подумала Амалія. — Правду каже пан доцент, це інші люди, їх не розбереш".

В дійсності ця чужинка не була родичкою вельможних панів, це була зовсім проста жінка, селянка-кріпачка. Але вона своїм власним молоком вигодувала пана Броневського, любила його безмежно, виплакала і винянчила. Пані Броневська дуже її цінила, як вірну ю віддану людину. Довідавшись в нила, як вірну і віддану людину. Довідавшись в листі сина, що його маленька донечка потребує вдень лію, а з нею й ті старі картини, які висіли свого часу в дитячому покої Зиґмунда і які здалися йому тепер такими милими та рідними.

***

Так перебігали перші місяці життя цієї дитинки, коливаючись між надією й страхом. Можна було сказати, що вона власне не жила і не вмирала. Не жила тому, що майже не росла, була легесенька, як пір'ячко, а коли в періоді між припадками починала трохи поправлятись, новий припадок то все нищив.

Довгі години доцент просиджував над дитиною, уважно спостерігав перебіг припадків, записував усі їх форми і фази, комбінував, протиставляв, обмірковував всі можливі причини тих припадків. О якби він тільки знайшов причину, тоді певно знайшов би й способи, як її усунути.. Постійно радився з професором, який спочатку щодня, а потім тільки під час припадків відвідував свою найбагатшу, а одночасно найбіднішу пацієнтку. Професор був тієї думки, що дитина має хворобу серця — природжену серцеву ваду, через що серце працює мляво і часами здається, що от-от спиниться навіки.

Спочатку доцент прийняв цю діягнозу професора, дальші спостереження впевняли його, що той помиляється. Професор спостерігає дитину лише під час припадків, тим часом коли він сам слідкує за нею ввесь час, і всі ці порівняно довгі періоди між припадками серце працює нормально. З чого постає припадок? Перша ознака — дитя синіє. Чому? Слабе окислення крови. Доцент звик дивитися на всі проблеми широко, звик об'єднувати й комбінувати всякі інформації, і різноманітні деталі. Ось і тепер він згадав, як колись сміявся, коли довідався, що аристократи пишаються своїм походженням тому, що дістали від своїх предків блакитну кров.

(Далі буде.)

ЖИВОПИСНА УКРАЇНА Е. КОЗАКА

(З приводу 10-ої ювілейної виставки картин Ека і його синів в Гантері)

Весною 1843 р., коли Т. Шевченко вперше приїхав в Україну з Петербургу вже як вільна людина, як про це пише найкращий наш шевченкознавець, П. Зайцев, у своїй монографії „Життя Шевченка" (стор. 128-129), — „постав у нього конкретний проєкт ширення національної свідомости серед земляків. Як романтик, як ідеаліст-ентузіяст, він глибоко вірив в те, що мистецтво уморальнює людські душі, має на них незбагнений доброчинний вплив. Із настроїв і думок, що з особливою силою опанували його на руїнах Чигирина й Суботова, виник у нього проєкт видавати альбоми-зошити, що під назвою „Живописная Украина" мали ілюструвати політичну історію України, починаючи від князівських часів, дати образ її мистецької культури, представити національні українські звичаї, а також ілюструвати й найоригінальніші пам'ятки української народної поетичної творчости.. Серед історичних пам'яток, крім Видубицького монастиря, бачимо Чигирин, Суботів, Батурин, руїни „колишньої слави", історичні пункти найзавзятіших змагань України за незалежність і резиденції героїв тих змагань.. У виборі побутових сюжетів є скрізь бажання показати глибоку поетичність українського народного світогляду, філософський гумор, або його гуманні традиції, або наскрізь оригінальні форми наших інституцій, або яскраве багатство культурних традицій. — Він хотів по-змозі дати повний образ усього того, чим Україна різко відрізняється від інших національних збірнот. Мета видання була передусім національно-патріотична, давала авторові не лише змогу пропагувати культ славетного минулого України, та збуджувати зацікавлення й любов до всього національного українського, — а й можливість виявити свої артистичні здібності".

Із багатьох причин Шевченко не міг здійснити цей благородний задум, хоч залишив багато картин і шкіців до „Живописної України".

Однак — чого не міг довершити Шевченко, це в наших часах здійснює наш ювілят — Едвард Козак (Еко). За майже пів століття своєї мистецької творчости він намалював тисячі картин, а в основному всі вони зображують людей України, краєвиди, архітектуру України, ілюструють українські звичаї, побут, розваги, життя і працю, походи, бої від найдавніших часів аж до наших, — ціла Україна протягом тисячу років оживає на картинах Ека. Можна по-різному ставитися до малярської техніки, виконання, розв'язки малярських проблем F — одначе не можна відмовити тієї великої притягаючої сили кожної виставки картин Ека для українських глядачів і їхніх нащадків. Мистецтво Ека таке суто-українське, таке свшан-зільне в умовинах нашого розпорошення, що важко найти йому відповідника серед інших наших мистців.

На 10-ій ювілейній виставці Ека впадають в очі, передусім, неповторні „типи галицького села", незрівняні гротескові рисунки: „Духовні особи", „Дяки", „Кооператори", „Ярмаркові", „Сиромудрці", „Радні" та інші. Оригінальні також, одновимірні темпери: „Газди", „Любовна коломийка", „Молодиця" й „На коники" — з гуцульського життя, в ярких космацьких красках, у декоративному стилі народного образотворчого мистецтва.

Із великих картин звертають увагу: „Пшеницю жнучи" (одна з найкращих цьогорічних картин — жниця при праці, улюблена тема Ека), „На св. Юрія" трембітарі виконані з великою експресією, з якоюсь стихійною первісною силою, що захоплює й заставляє вслухуватися у такий знайомий голос трембіти! — „На Чорному Морі" (козацька чайка на бурхливих хвилях, що викликують грозу й подив для наших запорожців), — „За Київ" (козак на коні з піднесеною шаблюкою на тлі св. Софії, яка в'яже в одне безперервне звено всі три доби нашої історії: княжу, козацьку й сучасну), — „Козацька слава", — дві стилізовані картини дівчини під калиною: квітучою й червоною, оспіваною в наших піснях, як символ України. Це тема, як і жниці, постійно повторяється на багатьох виставках Ека, але кожний раз вона подана в іншій стилізації, в іншій композиції, інакше задумана й виведена.

Еко ніколи не забуває про своє „козакування" в УСС на широких степах України, і за словами стрілецької пісні — зберігає стрілецькую славу. Бачимо славетний „Орден Лицарів Залізної Остроги", що з них тільки, мабуть, єдиний пор. Роман Купчинський залишився при житті. Варто, щоб якийсь Пластовий курінь прийняв назву „Лицарів Залізної Остроги" для збереження стрілецької традиції. Стрілецька романтика виступає на картинах: „Галичанка", „Прощай, дівчино", „Дала дівчина хустину", „У полі верба".

Гуцульщина стала немов, другою вужчою батьківщиною Ека і їй він присвятив 11 хороших картин, замітних унікальною красою тієї, мабуть, найкращої частини Української Землі, буйністю легінів, нерозгаданим чаром гуцульських відданиць і молодиць. Хто з наших малярів віддав так розмах і стихійний круговорот гуцульського танку, як Еко?

Вкінці — улюблена Екова ділянка: ілюстрації до народних пісень: „Заганяла качурика", „Гандзя молодиця", „Коло млина — яворина", „Дала дівчина хустину" й ін. Вони заслуговують на те, щоб їх видати альбомом, подібно, як і типи галицького села. Це власне і є ця „Живописна Україна", що її задумав був ще Т. Шевченко тому 129 років, але не міг перевести в життя. Великий Тарас своєю „Живописною Україною" задумував збудити Україну, але й тепер — неменша потреба відновлювати й розпалювати сантимент до всього українського шляхом малювання картин з сутоукраїнською тематикою так, як це робить Еко.

Часи багато змінилися, але залишилися почуття служби батьківщині мистецькими засобами.

Разом з Еком виставили картини його обидва сини: старший Юрій виставив 17 картин, переважно з релігійною тематикою у стилі давніх наших ікон у темних красках. Крім того виставив кілька картин квітів, овочів і коня в бігу. Молодший син — Ярема, виставив 15 картин, з того три з релігійною тематикою в неовізантійському стилі, в ясних красках. виставив також різні композиції, дві дівчини, квіти краєвиди тощо. Обидва сини Ека йдуть своїм власним шляхом і кожний з них має свій окремий стиль. „Яблука не відкотилися далеко від яблуні" - як каже наша народна приповідка, і її можна зовсім добре прикласти до обох синів Ека.

Серед сірих буднів нашого еміграційного життя — чергова виставка Ека та його синів вносить багато рідного й такого дорогого всім тим, що ще носять у своїй душі незабутній образ чарівної України, а молодим поколінням дає подих землі їхніх батьків, витворює в них сантимент і зацікавлення до всього українського.

Під таким кутом треба розглядати, оцінювати і сприймати мистецьку творчість Ека.

І. Дурбак

Нові осяги Щаднично-Позичкової Спілки „Певність" у Чикаґо

Щаднично - позичкова Спілка „Певність" обслуговує українську громаду в Чикаґо від 1964 р. За останніх вісім років існування, Спілка „Певність" позначалася сталим зростом.

27-го травня 1972 р. відбулося офіційне відкриття поширеного будинку Спілки „Певність" у присутності громадянства та представників зорганізованої громади. Новий будинок наскрізь модерно вивінований внутрі та імпозантний виглядом ззовні, є новим здобутком української громади в Чикаґо. Для нового приміщення закуплено три сусідні доми та прилягаючу площу для паркування авт. У новому будинку заінстальовано окремий відділ вогнетривких скриньок для потреб громади. Усе це викінчено після вимог модерної техніки, Приміщення вогнетривких скриньок, „Сейфті депозит баксес" має місце на п'ять тисяч скриньок. І з цієї обслуги повинна скористати українська громада та Товариства, щоб не наражувати своїх вартісних паперів, дорогоцінностей, пам'яток, документів та інших вартісних речей на крадіж, чи спалення.

Спілка „Певність" затруднює чотирнадцять осіб. Головно студентська молодь заробляє тут частинною працею на свої дальші студії.

Окрема ділянка щадниці „Певність", ще обслуга рідної громади в різних фінансових справах. „Певність" була створена громадою й діє для громади. Здається немає в Чикаґо церкви, молодечої організації чи установ, які не дістали б фінансової допомоги від „Певности". Уже два роки під ряд виділено одноразово молодечим організаціям 5 тисяч долярів. Це зворот „Певности" в конкретній формі до молодечох організацій, які без фінансової допомоги не можуть розвивати виховної праці.

Вкоротці Спілка „Певність" повинна осягнути 12 мільйонів долярів по стороні активів. Рік тому було 9, 428,208.89 дол. Зріст за один рік 2 і пів міл. дол. Добре стоїть резервовий фонд та нерозділений зиск. Понад 10 міл. дол. є ульокованих в морґеджах, що є доброю запорукою всіх щадників. Кожне конто є ґарантоване Урядом Америки до 20 тис. дол. Спілка є контрольована державою та дістає вирізнення за взірцеве ведення фінансових операцій, та цілої установи.

Спілка „Певність" приймає ощадності поштою. Навіть з дальших околиць можна щадити в „Певності" на цих самих засадах, що в американських банках, але з цією великою різницею, що зароблений гріш у своїй установі повертається до української громади.

Каса „Певність" виплачує щадникам 5 відсотків від звичайних конт на п'ять і пів року та 6 відсотків від сертифікатів.

За минуле півріччя, яке закінчилося 31 травня 1972 р. виплачено вкладникам 235,765 дол. дивіденди.

Спілка „Певність" здобула довір'я у громаді та служить її в різних фінансових справах. Доказом цьогоо є чотири тисячі членів.

Степан Голяш

Вступайте в члени УНСоюзу!

„Лісові Чорти" відзначили своє 50-річчя Великою Племінною Радою

(Закінчення з 1-ої стор.)

допомогти українській спільноті на поселеннях залишитися свідомими українцями. Тему цю, про „шляхи нові" розвинув (після снідання в центральній доповіді) „Парасіллюс" — д-р Юрій Старосольський — Начальний Пластун. Він зробив оцінку сучасного й накреслив конкретні можливості в майбутньому. Думки його живо були дискутовані на обох Фаміліях, які радили окремо, переплітаючи наради церемоніялом, поважним і веселим. Увечері після „Лісовочортівського пиру" - вечері обидві Фамілії обмінялися думками і схвалили „Постанови ЮВПР-1972" — плян праці на майбутнє. В пляні підкреслено, що плекання дружби й співжиття між Фаміліянтами, залишається й надалі центральним джерелом працеспосібности й видатности Куреня, який нараховує сьогодні 223 членів в десятьох державах вільного світу. Як завжди осередком Великої Племінної Ради, а тим разом й відзначувань 50-ліття, була Велика Племінна Ватра опівночі в лісі, з окремим церемоніялом. В неділю обидва Капеляни відслужили співану полеву Благодарственну Св. Літургію з Панахидою за спочилих членів Куреня, на якій було приявних немало гостей Оселі, з Клівленду та учасники Вишкільного Табору для юнацьких виховників, який саме 23 липня починав свої праці. Решта дня була присвячена дозвіллю та дружнім розмовам. „Бувайте здорові!" (закриття) приспішено на год. 1-шу, щоб авта й автобус вчасно привезли учасників Ради додому. В суботу, після снідання, була відкрита виставка історії Племени ЛЧ, що її підготовив архівар Племени — пл. сен. Роман Загайкевич.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
З глибоким смутком повідомляємо,
що 19-го липня 1972 р. на 75-му році життя,
несподівано помер

Проф. АРТЕМ ОРЕЛ

науковець-мовознавець, відомий український громадський діяч, член УВАН і член Фундації УВАН.

Дружині і Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

УПРАВА УВАН у США

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що в неділю, 9-го липня 1972 р., після довгої недуги помер у Торонті, Канада

бл. п. Пор.
ВОЛОДИМИР ДИЛИНСЬКИЙ

на 61-му році життя.

ПАНАХИДИ за душу пок. Володимира були відправлені в вівторок, 11-го і в середу, 12-го липня 1972 р. в похоронному заведенні Кардинала при вул. Аннет, а ЗАУПОКІЙНА СВ. ЛІТУРГІЯ і ПОХОРОН в церкві св. о. Николая в Торонті, в неділю, 13-го липня 1972 р.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

В глибокім смутку:

ЛІДІЯ, дружина із сином МИРОНОМ
МАРТА і ДЖІМ, дочка з чоловіком
ІРИНА й ОЛЕКСАНДЕР, дочка з чоловіком
МАРІЯ і ОРЕСТ БОДРЕВИЧ, сестра з чоловіком
ЛІДІЯ і ЮРІЙ ОЛЬШАНСЬКА, сестрінка з чоловіком в Україні
ПЕЛЯГІЯ КУНИНЕЦЬ, теща в Україні
СТЕФАНІЯ і ВАСИЛЬ ФЕДОРОВИЧ з синами РОМАНОМ, ОРЕСТОМ і ЗЕНОНОМ, шваґри
ВОЛОДИМИР і СТЕФАНІЯ КУНИНЕЦЬ з сином РОДІОНОМ, шваґри
МИРОН і ЛЮБОМИРА КУНИНЕЦЬ з дітьми ВОЛОДИМИРОМ і ЛІДІЄЮ, шваґри в Україні
Дальша і близька Родина в Канаді й Україні

В глибокому смутку повідомляємо Друзів та Знайомих, що дня 13-го липня 1972 р. в Еверет, Масс. ненадійно відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО та БРАТ

сл. п.
МИХАЙЛО ГРИЦЕНКО

Покійний, абсольвент теології, народився 6-го лютого 1920 року в Золочеві, Західня Україна.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулись 17-го липня 1972 року в українській католицькій церкві Христа Царя в Джемейка Плейн, Масс. Тіло Покійного спочиває на кладовищі св. Михаїла в Розендейл, Масс.

У глибокому смутку:

дружина — ВІРА
доня — ХРИСТЯ
син — ЮРКО
сестри: ЗЕНОВІЯ ПИРІГ з мужем ІВАНОМ
ЕМІЛІЯ ПАНЬЧИШИН з мужем СТЕФАНОМ

Дві Сестри в Україні, близька та дальша Рідня в Америці та на Україні

Висловлюю мою глибоку вдячність усім Друзям і Знайомим за щирі вирази співчуття з приводу відходу у вічність моєї Любої Матусі

бл. п.
ЕВДОКІЇ ЦАПКО-ШОСТАК

оперової співачки і артистки української сцени, що упокоїлась в Бозі дня 18-го червня 1972 р. Б. в Ню Йорку, Н. Й.

В глибокому смутку

син ВОЛОДИМИР ШОСТАК

Повідомляємо всіх Приятелів і Знайомих, що В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.
ЮРІЯ ЯРМАКА

буде відправлена

в СУБОТУ, 5-го СЕРПНЯ ц. р. о год. 9-ій ранку в Церкві СВ. АНДРЕЯ в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

ЗА СПОКІЙ ДУШІ ПОКІЙНОГО.

Після Служби Божої, відбудеться

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА
ЮРІЯ і його сестри НІНИ МАТВІЄВОЇ

МАРІЯ ЯРМАК — дружина
МИКОЛА МАТВІЇВ
і НІНА ІЛЬНИЦЬКА з Родиною

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. ЄВГЕНА ВЕЛИГОРСЬКОГО
складають 25.00 долярів
на цілі НТШ в ЗСА

Рочестер, Н. Й. Марія і Омелян ОМЕЦІНСЬКІ

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. інж. ІВАНА МИКОЛАЄНКА
складають на Українських Воєнних Інвалідів
Остап і Ірена ЗІНЮК з родиною 25.00 дол.
Михайло БОХНО 10.00 дол.

У пам'ять нашої Матері
бл. п. ТЕКЛІ з ДУБИЦЬКИХ ЄЗУСКО
складаємо 500.00 долярів
на церкву св. Софії в Римі,
які Покійна призначила на ту ціль.
Діти: ОЛЬГА, АННА й ІЛЛЯ

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого
сл. п. інж. ПЕТРА ШОХА
складаємо 25.00 долярів
на Фонд Століття НТШ в ЗСА.

Асторія, Н. Й. Дарія і Едвард ЖАРСЬКІ

ДЕ ДІВСЯ О. СМОТРИЧ? І ХТО ВІН?

(Закінчення зі стор. 2-ої)

нера сміятися чого варта... А твоя мати"... Чоловік її заспокоює, що вони на старість не стануть такими диваками і що їхнім дітям не буде чого соромитися їх. Але жінка не заспокоюється й каже: — „Відколи дитина... так ніби велике коло для мене замкнулося... Так ніби я щось придбала і разом з тим щось утратила" („Нові дні", ч. 68, 1955 р., стор. 6).

Цикл „Безсилля" („Нові Дні, ч. 69 за 1955 р.) складається з трьох малих новель „У неділю", „Примус" і „Безсилля". Їхній характер уже, можна сказати, трагікомічний. Хоч головні персонажі в них — письменник, якому всі „заважають" писати, сварлива мати („дивачка"!), що постійною сваркою з сусідами на спільній кухні отруює життя своєму синові, стара сусідка, що „потішає" прибиту горем молоду жінку тим, що її засланий на Сибір чоловік повернеться, „як другий десяточок ((років — В. Ч.) збіжить".

Такого ж характеру „Три оповідання" — „Афіша", „Хлопчик" та „Злочини", надруковані в „Нових днях", ч. 84 за 1957 р.

Більше безпосереднього гумору в „Чотирьох коротких оповіданнях на різні теми" (автор звичайно об'єднує свої новельки в цикли, даючи тим циклам спільні, здебільшого описові заголовки) — „Автобіографічне", „Біологія", „М е х а ніка", „Хвороба" („Нові дні", ч. 86, 1957 р.).

Я не маю місця в цій газетній статті, щоб розглядати всі твори О. Смотрича, і про ці останні скажу тільки те, що вони своїм характером, переважно „чистішою" гумористичністю найближчі до того джерела, що з нього походить той „дух", яким усі його твори відрізняються від новель В. Стефаника. Це „джерело" відчув у Смотричевих текстах ще В. Винниченко і сказав про це у своєму листі до нього з 11 січня 1949 р.: „Це немов би простота переказу, її часто вживає Зощенко" („Нові дні", ч. 84, 1957 р., стор. 14). Так, вплив російського письменника - гумориста Михайла Зощенка на творах О. Смотрича, безперечно, позначився, особливо на цих чотирьох новельках. Я не порівнював тематики Зощенкових творів із тематикою новель О. Смотрича, але в його новелі „Механіка" можна добачити навіть сюжетну збіжність із Зощенковою „Физикою": там і там вимикають електричний струм, щоб вносити безладдя в побут (у Смотрича) та в шкільне навчання (в Зощенка), там і там фіґурує електротехнік майже однакового характеру.

Проте цей вплив у Смотрича не переходить у наслідування Зощенка. Ба більше: як у моменті „похмурости" Смотрич не збігається з Стефаником, так у моменті гумористичности він не збігається із Зощенком. Взагалі сказавши, твори О. Смотрича глибші, змістовніші і через те значніші за твори М. Зощенка. У той час, як у Зощенка маємо, сказати б „сміх для сміху", у Смотрича — глибокі біологічні (байки й діти), соціяльні (соціяльне розшарування в „радянській" дійсності), психологічні („В неділю", „Казка" — в останньому трагедія поета) проблеми. Мені невідомі поцінування творчости О. Смотрича в нашій критиці, я знаю тільки те, що сказав про неї В. Винниченко в згаданих листах до нього. Але В. Винниченко не критик, і з тим, що він написав, я не можу згодитися. Коли він від сатирика та суворого (або критичного) реаліста вимагає „ясних ментів", то він забуває про те, що кожен письменник пише так, як це підказує йому його талант і що в сатиричному творі, як це сказав свого часу ще М. Гоголь, позитивний герой — сміх.

На мою думку, О. Смотрич дав нам те, на що був здібний, а у висліді вийшли оригінальні, такі, яких у нашому письменстві ще не було твори. Оригінальні і в змісті і в формі. Тим то жаль, що він так рано то замовк чи то дівся не знати куди. Шкода також, що його твори не видані книжкою.

Звичайно, мимоволі виникає й друге питання, поставлене в заголовку цієї статті: хто він, цей своєрідний письменник? Особисто я з ним ніколи не зустрічався. Можна припускати, що „Смотрич" — псевдонім (а не прізвище), взятий від назви р. Смотрич на Поділлі (є й селище з такою назвою), але ув „Автобіографічнім" автор пише про „Основу під Харковом" та „Диміївку під Києвом", де проходила його молодість, а це вносить неясність в його походження. Ясно тільки те, що він учився вже в українській школі, а редактор П. Волиняк у примітці до отих листів В. Винниченка називає його одним з „молодих письменників".

Якщо він був молодий у 50-их роках, то тим більше шкода, що його творчість так „невмотивовано", з доброго дива обірвалася.

ВІСТІ З ТОРОНТА

Український День. Комітет Українців Канади, Відділ Торонто влаштовує щорічний Український День — товариську зустріч українців Торонта і околиць. Цьогорічний Український День відбудеться 10 вересня ц. р. на Оселі Православної Громади „Київ". У програму дня входять: виступи мистецьких і танцювальних ансамблів, спортові змагання, товариські гри й забави. Управа Відділу КУК закликає всіх членів своїх складових організацій, щоб вони влаштували літні вакації і розваги у такий спосіб, щоб бути присутнім на Українському Дні.

Каравана. Вже від років Мистецька Рада Торонта влаштовує т. зв. Каравани, які вже у минулих роках преса і радіо одностайно проголошували найкольоритні шою культурною імпрезою. У цьому році Каравана зросла до 44-ох павільйонів якіноситимуть назви різних столичних і важливих міст, поодиноких національних груп Торонта, репрезентуючи свої національно - культурні надбання. Як у минулих роках, так і у цьому Каравана втішається надзвичайною популярністю. Українську національну групу Торонта як і попередніх років, репрезентує у своєму будинку при вул. Коледж Філія УНО — Торонто місто, враз із братніми організаціями. Розміщений у кімнатах і залях будинку УНО павільйон „Київ", уже досі відвідали тисячі учасників, які запізнаються з Україною, її культурою, народним мистецтвом, вишивкою, різьбою, керамікою, піснями і танцями хору „Боян" і танцювальної групи „Калина". Господарем павільйону є М. Оріховський. Другий український павільйон „Одеса" приміщується в будинку Інституту св. Володимира при вул. Спадайна. Організацію цього павільйону зайнялися молодь СУМК, студенти які мешкають в Інституті, члени Відділу Союзу Українських Самостійників, пані з жіночих організацій „Тризуб" і СУК та члени дирекції Інституту. Господарем павільйону є Володимир Титанич. Кралею „Києва" обрано 19-річну Христю Ребрик, абсольвентку вчительських курсів, членку танцювального і хорового ансамблю „Калина". Даруся Майнер, студентка 13 кляси, активна членка СУМК хорового і танцювалньсого гуртків є кралею „Одеси". Сподіваємось, що як і щорічно, українську групу заступлять якнайкраще.

Загальні збори жіночого КУК. Відділ Комітету Українок Канади, відбув 17 квітня ц. р. свої чергові річні загальні збори, якими проводила президія: Д. Темник — голова, Н. Федак — секретарка. Діловий і обширний звіт з діяльности склала голова інж. Л. Вертипорох, та інші члени Управи, які у деталях подали звідомлення про працю. Після дискусії, та уділенні абсолюторії уступаючій Управі, обрано нову: інж. Л. Вертипорох — голова, д-р Віра Кос — перша заступниця голови, Софія Проців — друга заступниця голови, Галина Федак — рекордова секретарка, Ярослава Винницька — кореспонденційна і пресова референтка, Ольга Станько — англомовна секретарка, Левка Романик — касирка, С. Церковник — реф. музею-архіву, Ганна Ганківська — голова Контрольної комісії з членками: Анна Баєр і М. Колодій. Культурно - освітню і імпрезову референтуру очолила А. Ференців, до якої увійшли також: Ірина Кривонюк, К. Кривоус, І. Шумська-Мороз, А. Рурик, М. Мантух, О. Мороз. Торонтський Відділ жіночого КУК проробляє велику і многогранну працю. Довголітньою його головою є інж. Л. Вертипорох активна суспільно - громадська діячка.

Ініціятивні сходини. 20-го травня ц. р. у приміщенні Інституту св. Володимира в Торонті, відбулися ініціятивні сходини комісії відділів КУК в Онтаріо, у справі покликання до життя Провінційного Представництва КУК. У нарадах взяли участь представники з Торонта і околиці. Сходинами проводив адвокат Б. Онищук, а секретарював А. Бандера. З пересланого протоколу нарад виходить, що таке Представництво, мало б називатися „Онтарійська Рада КУК", або „Комітет Українців Канади Провінції Онтаріо". Завданням Представництва була б: координація праці Відділів і виступ перед урядом Онтаріо і громадянством, як авторитетне представництво українців провінції. Участь у нарадах брали: проф. Рослицький (Лондов), д-р Климашко (Гамільтон), Ю. Торошенко (Віндзор), М. Сулим (Оттава), О. Хом'як (Гамільтон), Б. Онищук (Торонто), А. Бандера (Торонто), В. Муж (Торонто), І. Палка (Торонто). Протокол говорить, що тільки двох представників були від: УНО і СУК. Кого заступали інші - протокол не говорить. Безперечно, що сама ідея координації праці наших Відділів КУК — є не тільки доброю, але конечною, однак, її треба належно підготувати і провести.

Єпархіяльний День. На інтенцію Їх Блаженства Верховного Архиєпископа і голови Помісної Української Католицької Церкви Кир Йосифа, у 24-річчя створення Торонтонської Єпархії з Високопреосвященним Владикою Кир Ізидором на чолі, католицькі організації, разом із вірними цілої Єпархії, відзначили, 11 червня ц. р. на Національній Виставовій Площі в Торонті, цей день окремим святкуванням. У пополудневих годинах, Високопреосвященний Владика Кир Ізидор в співслуженні численного духовенства відслужив Соборний Молебень за український нарід і його Церкву, та виголосив проповідь.. По молебні чудові ансамблі Осередку СУМ, чоловічий хор „Прометей", дівочий „Діброва", та духова оркестра „Батурин", під проводом свого дериґента мгра В. Кардаша дали на мистецькому рівні — концерт. Промовляючи Владика Кир Ізидор, підкреслив великий труд і працю мистецьких ансамблів СУМ і їхнього керівника мгра В. Кардаша. Підкреслив велике значення їхнього виїзду до Европи в Англію, Німеччину, Бельгію, а опісля до Риму, де дадуть концерт у честь 80-річчя Їх Блаженства Верховного Архиєпископа Кир Йосифа. Єпархіяльне, зокрема цьогорічне свято було вдалим. Воно було найщирішим об'єднанням духовних дітей із своїм Ієрархом. Наша Єпархія буде обходити у слідуючому році свій срібний ювілей 25-річчя.

Свято Весни. 18-го червня на сумівській Оселі „Веселка" зібралося понад 3.000 осіб батьків і прихильників СУМ. Свято Весни попередила конференція дружинників СУМ Схід. Канади. Цьогорічне Свято Весни було виявленням діяльности різних груп, — спортових, вправ, танків, співів, оркестри і т.п. Службу Божу відправив капелян СУМ о. д-р М. Стасів, під час якої виголосив патріотичну проповідь. Апель піднесення прапорів, надавання відзнак, дефіляда перед почесною президією, а опісля мистецька і спортова частини заповнили програму дня. 630 сумівців дівчат і хлопців в одностроях брали зорганізовану участь у Святі Весни. Приграла оркестра „Батурин".

А. Дідюк

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ських демократів у тому, що це вони стають на послуги пекінської політики. Шредер поїхав, мовляв, до Китаю в результаті ворожости його партії до східніх договорів, бо голова баварських християнських демократів — так пише совєтська газета — вже давно носиться з ідеєю „ставити на китайську карту" в політичній боротьбі проти СССР. Далі „Ізвєстія" твердять, що Китай зацікавлений в західньоевропейськім об'єднанню, як противазі до СССР, і що Пекін хоче недопустити до Европейської Конференції Безпеки. Це означає, що Москва, навпаки, не зацікавлена в західньоевропейському об'єднанню і що вона за всяку ціну хоче відбуття згаданої конференції безпеки...

Алярми в совєтській і сателітній пресі явно вказують на те, що в Москві побоюються, чи Пекін не перешкодить її плянам „приспати" народи західньої Еврапи і, до певної міри, також ЗСА, щоб використати їх господарсько - технологічні можливості, а потому „заманеврувати" їх під свою геґемонію. Коли йдеться про німецьких християнських демократів, то вони, справді, вказували на небезпечність совєтської „мирної" політики. Якщо б їм вдалося виграти вибори, то вони, очевидно, сповільнять темпо нав'язування „приязних" відносин з Москвою і будуть прямувати до нормальних відносин з Китаєм. Але хіба не для того, щоб загрожувати мирові, але для того, щоб забезпечити Европу від проникання до неї совєтських „впливів", що легко можуть обернутися з геґемонію.

Ці справи торкаються не лише Західньої Німеччини. Якщо, замість захоплюватися майбутніми вигодами від торгівлі з СССР, Західня Европа таки піде шляхом більшої чи меншої інтеґрації, буде далі втримувати тісні відносини з ЗСА, а на Далекому Сході будуть унормовані відносини з Китаєм і разом з тим не відштовхнеться Японії, то це створить таке співвідношення сил, яке примусить Москву відмовитися від своїх аґресивних плянів — принаймні на найближче майбутнє. І, можливо, такий стан вийшов би на користь і поневоленим Москвою народам, якщо СССР опинився б в ізоляції і був би ослаблений...

Наші гордощі

Успіхи нашої молоді радують рідню та стають гордощами української спільноти. В числі тих молодих, що уквітчують гордістю українське ім'я є Роман П. Смулка. Роман закінчив одну із десятьох найкращих середніх шкіл ЗСА, Мілітарну Академію св. Томи у Ст. Павлі, Міннесота із найкращим схолястичним успіхом, „Сумма кум лявде" Роман, син інж. Романа Смулки і Ольги з Каціанів, — це є другий українець, що закінчив цю школу, та перший, що закінчив з таким високим успіхом. Роман протягом усіх чотирьох років належав до заавансованих кляс і закінчував кожний рік із найвищим поступом, здобуваючи щороку найвищу схолястичну нагороду школи — чотирократно „нагороду орла", а в кінцевій клясі стає схолястично першим на 118 сеньйорів.

Роман П. Смулка

Військова карність є частиною життя школи. У військовій ділянці Роман здобув ступінь першого лейтенанта та був членом команди бриґади.

У позаклясовій активності Роман належав до клюбу біологів, а протягом двох років був членом редакційної колеґії річної книги школи, та відповідальним редактором сеньйорскої частини.

У спортовій ділянці Роман здобув двократно відзнаку школи, як член Репрезентативної дружини копаного м'яча, як також за репрезентування школи у тенісових змаганнях. Роман належав також до репрезентаційної „п'ятки" шахістів школи, а пінпонґова репрезентація школи, якої Роман був членом, здобула мистецтво Стейту. Сам Роман одержав дружинову і стейтову цитацію.

У шкільному житті Роман на кожному кроці підкреслював своє українство, а його шкільний псевдонім „Юкі" увіковічнено у пропам'ятній книзі школи. Його ролю найкраще висловлюють слова молодого товариша, ще одного українця в тій школі написані до нього з нагоди ґрадуації: „Через чотири роки у Ст. Томас, ти показав що українець може зробити. Я буду старатися вдержати репутацію яку ти здобув". Бо Роман є активним українцем як у школі так і у громадському житті. Від дитинства вибивається у Школі Українознавства і як вівтарник, а ім'я найкращого молодого декляматора дала йому місцева громада. Активний член СУМА, Роман відзначає себе і в драматичному гуртку і, в танцювальному Ансамблі „Черемош" який захоплював своїми танками учасників конґресу братських убезпеченевих організацій у Денвері.

В майбутності, Роман задумує студіювати медицину. Покищо передмедичні студії кінчатиме у Колеґії св. Томи в Ст. Павлі, де Роман одержав почесну стипендію.

Ек.

Черговий суд над прихильниками Дубчека в Празі почався в супроводі демонстрацій

(Закінчення з 1-ої стор.)

публіки", ведений з допомогою поширювання протирежимних памфлетів і летючок. Разом з д-ром Гублом судять Кареля Кінцла, колишнього радіокоментатора, який передавав свої коментарі із ЗСА в період Дубчека, й історика Кареля Бартошека, який був співавтором програми для таємного партійного з'їзду в 1968 році із засудженням совєтської інвазії на Чехо-Словаччину в серпні 1968 року. Д-р Губл є одним із найвищих партійних діячів із усіх кількадесяти, суджених досі в семи судових процесах. Йому загрожує вирок до десять років ув'язнення. Судять його між іншим і за те, що він допомагав видавати чехословацьку підпільну „Хроніку поточних подій", в якій передруковувалися голоси західньої преси про совєтську окупацію Чехо-Словаччини. Йому і двом іншим підсудним закидають також поширювання летючок із закликом не брати участи в режимних виборах в листопаді 1971 року. Усіх таких летючок поширено у великій кількості — понад 72 тисячі.

Розшуки

ПОШУКУЮ
свого стриєчного брата
ВОЛОДИМИРА КУПЧАКА
Хто знав би про нього або він сам, прошу ласкаво написати на адресу:
ALEX KUPCHAK
Box 863
Kindersley, Sask., Canada

Мама
ЕВДОКІЯ КРАВЧУК
шукає сина
ДМИТРА КРАВЧУКА
із с. Клесова, Волинь, родж. 1922 р., працював у Німеччині, останньо в Bergen-Belsen, Англійська зона. Вістку слати сестрі:
Maria Prokocka Demczyszyn
2427 — 16th St. N.E.
Canton, Ohio 44705
Заграничні часописи прошу про передрук.

ТАРЗАН, Ч. 6786. Генерал Їтс відлітає — Тарзан і Наомі залишаються

Закінчивши свою місію у Місті Тарзана над річкою Дру, генерал Їтс відлітає до своєї летунської бази.

Я ніколи не думала, що це буде в Африці, де я знайду двох найкращих мужчин, яких знала!

Генерал Їтс, Наомі, це правдива людина, вояк, який старається відвернути війну! Ми щасливі, що маємо його довір'я — що ми і Місто Тарзана можемо бути тут корисними!

Ось так — відтепер, дорогий Тарзане, я є медсестрою Наомі, а ти Тарзаном з Міста Тарзана, а не „любим Тарзаном".